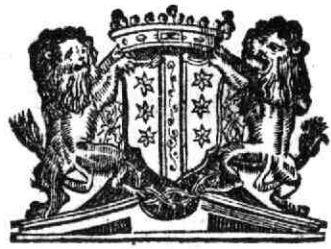

Ordonnantie van de stadts-excyns op de wynen ende mee binnen de stad Goude

<https://hdl.handle.net/1874/9172>

ORDONNANTIE
 Van de
 STADTS-EXCYNS
 op de
 WYNEN ende MEE
 Binnen de Stadt
 G O U D E.

TER GOUDE,
 Gedruckt by *Cornelis Dyvoort*, Stadts Drucker,
 op de Marekt, in 't ABC. 1680.

Ordonnantie waer naer de Heeren
van de Magistraet der Stadt Goude, met
goetvinden van de Heeren van de Vroedt-
schap, sullen Verpachten ten behoeve van
de selve Stadt, den Excijns van de Wijnen
ende Mee, over de selve Stadt en de Vry-
dom van dien, soo verre ende opten selven
voet als den Excijns opte Bieren geinnet
ende geheven wordt, innegaende den eer-
sten October 1680, ende expirerende den
laetsten September 1681 daer aenvolgende.

I.

MEn sal vooz de voozsz Stadts-
Excijns betalen van pder Stoop Wijn/ soo
wel Vhijnsse / Spaense / Malvespen / Itali-
aense / Frause als andere Wpnen / t zj of die by Bozgers
en Inwoonders die onder de Vrydom woonen / of by de
Tappers of Herbergiers wo:dt in gelept / sonder onder-
schept / twee stupers per Stoop / sonder meer: Ende sal
van alle Duten / het zj Orhoofden / Poissons / Toffanen /
of Connekens / hoedanigh de selve souden moghen ghe-
naemt wo:den / betaele wo:den naer advenant de groote
van de selve Duten / sonder dat de voozsz Pachters / noch
te hare Bozgen / Medestanders ofte Collecteurs / t eeni-
ger tijdt met de voozsz Wpnen / noch oock mette voozsz
Mee / waer van hier na sal werden gespoken / sullen mo-
gen

gen Aingeren/ of minder ontfangen als de volle gherech-
tigheyt van den voozsz Excijns/ op pene indien de Pach-
ters/ Bozgen / Medestanders of Collecteurs/ bevonden
wozden contrarie gedaen te hebben/ dat sp sullen verbeu-
ren elcks in den sijnen een somme van twee hondert gul-
den/ te xl. grooten den gulden / t' appliceren vijftigh gul-
den vooz den Aenbringer / vijftigh gulden vooz den Ar-
men / en hondert gulden vooz den Heer Officier die de ca-
lange sal doen.

II.

Van de Wee sal mede betaelt wozden twee stupers
per Stoop / ende sulcks soo veel als van de voozsz Wp-
nen/ sonder dat daer van mede sal mogen wozden gecom-
poseert/ op gelijke pene/ te verdeelen als in't voozsz eerste
articule is gesept.

III.

Ende ten eynde omtrent de voozsz Waten te minder
fraude magh geschieden/ sullen de Wijnverkoopers ghe-
houden zijn de Orhoofden of andere Waten die sp komen
uyt te slaen / te doen roepen ofte ritsen vooz een gestwozen
Wijnroeper / ende de voozsz roepinge of ritsinge opte
voozsz Orhoofden of andere Waten doen stellen : Ende
sal by den inslach geen roepinge of ritsinge geschieden/
nemaer de Wijnverkoopers in den inslach beswaert woz-
den vooz een Orhoofst Bozdeaurse Fust met elf-en-een-
half Diertel/ vooz een Orhoofst Tossaense Fust met veer-
tien-en-een-half Diertel/ vooz een Hooghlanse Fust met
negen-en-een-half Diertel/ een Bozdeaurse Pijs sal wer-
den gherekent vooz twee Bozdeaurse Orhoofden/ ende
voozts andere Fusten naer advenant/ ten eynde den
Pachter de rekeninge van de voozsz Wijnverkoopers
omtrent

omterent haer in en upt flagh / ende vervolgens oock haer
vermissinge daer naer sal kunnen maken.

IV.

Dat tot verhoedinge van alle frauden/ geen Meleha-
ringen / Bickers / Beurt- / Marcktschippers of andere/
varende ordinaris van de eene Stadt op d'andere/ binnen
dese Stadt aenkomende/ vermogen sullen Last te bzeken/
ende dienvolgende eenige Goederen / 't 3p hoedanigh of
van wat natuere die zijn / 't 3p of de selve Excijs subject
zijn dan niet / mogen reppen of roeren/ vooz ende aler de
selve aen den Collecteur van de Wpnen sullen hebben
aengebracht de quantitept ende qualitept vande Wpnen
die de selve in haer Schepen of Schuypen geladen heb-
ben / en in specie wat quantitept sp vooz yder Wijnver-
kooper ingeladen hebben/ (ghelijck oock alle 't selve ten
aensien van de Wae sal moeten gheschieden/) op een pene
van dupsent gulden te verbeuren by den Schipper of
Schipper die bevonden sullen werden contrarie gedaen
te hebben ; ende dat den Schipper vooz sijn knecht of
knechts sal moeten verantwoozden.

V.

Dat soo wanneer eenige Wpnen of Wae binnen dese
Stadt werden ghebracht vooz Schippers dewelcke niet
ordinarie van d' eene Stadt op d'ander / of van een ande-
re Stadt op dese Stadt en varen / ende die dienvolgende
by exempel van upt de Provintie van Zeelant naer Am-
sterdam / of van Rotterdam naer Amsterdam / en soo vice
verse varen / of andere diergelijcke Schippers / met inten-
tie van binnen dese Stadt te worden gelost / dat soodani-
ge Schippers met haer Schepen of Schuypen niet sul-
len

ken vermogen te schieten binnen de Sluysen of Boomen
van de Stadt of Stads Gzachten / vooz en aleet de sel-
ve haer te lossen Wpnen of Wee sullen hebben aenghe-
bzacht / en van de quantiteyt en qualiteyt van dien / ope
manier als in 't voozgaende articule / behoozlijck Willet
vercregen : ende dit alles mede op een boete van dupsent
gulden.

VI.

Dat oock 't ghene voozs is punctuelijck sal moeten
werden geobserveert by alle Schippers binnen dese
Stadt woonachtigh / ende die niet seecker van d' eene
Stadt ordinaris op d' andere / maer het gheheele Landt
dooz zijn varende / op pene als in de twee voozgaende
articulen van dupsent gulden.

VII.

Dat oock niemandt wie hy zp vermoghen sal met sijn
Wagen / Karre of Slec / daer hy eenige Wijn of Wee op
of ingeladen heeft / 't zp in Duten / Kannen / Krupcken of
Flessen / vermoghen sal daer mede binnen dese Stadt te
komen / maer sal gehouden zijn aleet hy met de selve bin-
nen dese Stadt komt / ghelijcke aenbzenginge te doen / en
Willet te halen als in 't laetst-voozgaende articule staet
gemelt / om alsoo dooz gestwozen Arbeyders van daer ge-
haelt en t' hups gebzacht te worden / op gelijcke pene van
dupsent gulden.

VIII.

Dat oock niemant binnen dese Stadt sal mogen bzen-
gen eenige Wijn of Wee in eenich kleyn Daertupgh / t' zp
open of besloten / en van wat naem 't selve Daertupgh
soude mogen zijn / en niet varende van d' eene Stadt op
d' ander /

van't ander / self niet in Vaertuygh varende van't eene Dorp
of't ander naer de Stadt / op een pene als vozen.

IX.

Dat oock tot beter verhoedinge van alle frauden / geene
Schippers of Schuytevoerders / Wagens of Karrelun-
den / eenige Wijn of Wee geladen hebbende / binnen dese
Stadt moghen blyven vernachten / alwaer't dat sy hen
wilden excuseren met de Wpnen of Wee te willen voort-
varen / sonder alvorens sy binnen de Slupsen / Boomen /
of Poozten komen / den Pachter te verwittighen van de
Wpnen ende Wee die sy geladen sullen hebbet / ende dat
op een boete van hondert gulden t'elckens te verbeuren
by den Schipper ofre Doerman : edoch sal dit articule-
ten aensien van de Deurvaert worden geobserveert als
tot noch toe ten aensien van den Ercijns op't selve sub-
ject opte Brandewpnen geschiet is.

X.

Item soo en sullen geen Koopluyden / Factoors / Zee-
handelaers / of Gossiers in Wpnen / dewelcke niet min-
der als een Wat t'effens en daer boven aen een Persoon
uptlaen en verkoopen / noch oock de Wijnverkoopers
die beneden het Wat of vier Orhoofden als voozen upt-
laen / Wpnen mogen opdoen / 't zy in haer Hupsen / Kel-
ders of Packhupsen / vooz en aleet sy de selve Wpnen
aen den Pachter of Collecteur hebben aenghogheven / en-
de een behoorlijk Billet daer van vercregen / opte ver-
beurre van de selve Wpnen / ende daer-en-boven een boete
van dussent gulden / en van haer Deringe gesuspendeert
te worden den tijdt van een geheel Jaer.

Dat

XI.

Wat alle die gene die haer mettet maken van **Wae** generen om te verkoopen / niet minder sullen uptlaen dan de quantiteyt van vier **Stroopen** / ende oock geen **Wae** mogen uptlaen / nochte oock worden ingeslagen / dan voort en alcer gehaelt sal zijn behooylijck **Billet** van de qualiteyt en quantiteyt / en den **Excijns** daer van betaelt / op een pene van twee hondert guldens.

XII.

Sullen voort de voortz **Wijn** en **Wae**verkoopers / ten ingangh van dese **Pacht** / aentwysinge moeten doen van alle de **Wynen** ende **Wae** die sy in hare **Huyfen** / **Kelders** / of **Pachthuyfen** hebben leggen / om by den **Pachter** ghepept te worden / sonder dat sy daer van eenige sullen verstygen / verstycken / of gedoogen dat sulcks gedaen wordt / opte verbeurte van de **Wynen** en **Wae** / ende een boete van twee hondert guldens ; ende sullen de voortz **Wijn**verkoopers daer van niet alleen gemaecte worden **Debiteurs** / nemaer oock van alle de **Wynen** en **Wae** die sy luyden daer naer sullen inslaen / om de selve by uptslach of affschyvinge te verantwoorden.

XIII.

Den **Pachter** sal soo dickmaels als hem sulcx noodigh dunckt / tot alle **Wijn**verkoopers die beneden het **Dat** als voert **Wijnen** **Wae** uptsetten en verkoopen / mogen gaen **Peplen** / ende het gene dat vermist wordt / daer van sullen sy den voortz **Excijns** moeten betalen / mits daer van treckende alle **Maenden** voort lachagie een negentighste part.

Sullen

XIV.

Sullen mede de selve **Wijnverkoopers** aflach genieten van de **Wpnen** ende **Wee** die versupren/ of tot **Edick** gemaecte worden / als oock van 't gene dat verspilt wort by berstinge van reepen / of ander merckelijck ongeluck/ mits dat men 't selve sal doen blijcken by kennisse van geswozen **Wijn** of **Wewerckers** / of ander goet en onpartijdigh bewijs / naer gelegentheyt van saken.

XV.

De **Tappers** ende **Borzgers** en sullen geen **Wpnen** of **Wee** mogen inslaen of opdoen / vooz en aler spde selve aen den **Pachter** of **Collecteur** hebben aengegeven / ende daer van gehaelt is een **Billet** / inhoudende de quantiteyt en qualiteyt van dien / mitsgaders de namen van de gene vooz de welke die ingeslagen / en de namen van de **Wijnverkoopers** upt welckers **Kelders** die uptgheslagen souden mogen worden / opte verbeurte van de **Wijn** en **Wee** / en een boete van drie hondert gulden te verbeuren op elck dat 't zo groot of kleyn : ende en sullen geen **Tappers** of **Herbergiers** eenige **Wpnen** ofte **Wee** met **Kannen** / **Flessen** / of andere **Instrumenten** / tot andere **Tappers** / of in andere **Kelders** moghen halen of doen halen / om de selve upt te tappen / maer self de **Wijn** of **Wee** moeten inleggen by **Daetsjes** of **Tonnetjes** / opte boete van twee hondert gulden t'elcken reyse te verbeuren.

XVI.

Ende en sal niemant mogen **Berexcijnsen** op iemands anders naem als op sijn eppen / en tot dien epnde selfs / of dooz sijn **Dienstboden** de **Cedullen** doen halen / en dat opte eppen naem daer de **Wijn** of **Wee** sal werden ingelepdt : **Edoch** soo iemandt van buyten de **Stadt** **Wijn** of **Wee**

ontbiedt / sal den Wijnverkooper vermoghen de voozsz
ontboden Wijn te Berexcijusen / mits aen den Pachter
toonende den brief of ander beschejdt / daer upt blijsken
kan dat de voozsz Wijn ofte Mee van buptenen ontbo-
den is.

XVII.

Ende sal in ofte upt iemants Hups of Packhups geen
Wijnen of Mee gebzacht werden / dan dooz de geswozen
Wijn of Meewerckers / dewelcke alle Jaren by den in-
gangh van de Pacht / den Eedt stricktelyck sal werden
afgenomen / die daer toe alreede gestelt is of noch ghestelt
sal worden / op een pene van twee hondert gulden : Ende
sullen de voozsz Wijn ende Meewerckers geen Wijnen
ofte Mee mogen wercken / reppen of roeren / vooz en al-
eer dat sy daer van hebben ontfangen behoozlycke Bil-
letten / sonder dat sy op een Billet meer als een Wat sullen
mogen wercken of slepen / of eenighe franden helpen ple-
gen / directelyck of indirectelyck / op een pene van hondert
gulden / en absolute cassatie van haer Officie : en sullen de
Billetten van haer ghewerckte Wijnen des avonts moe-
ten over leveren aen den Pachter of sijnen Collecteur / op
een pene van 25 guldens.

XVIII.

Ende op dat de frauden soo veel moghelyck is moghen
werden verhoedt / die dooz het vervoeren van de Wijn
en Mee tot noch toe is gepleecht / soo sullen van nu voozt-
aen geen Wijnen ofte Mee wogen werden versonden of
gescheept / het sy of de selve binnen de Berceynghde Pro-
vincien / of bupten de selve vervoert werden / vooz dat daer
af ghehaelt sy behoozlycke Billetten van afschypvinghe
van den Pachter ofte Collecteur van desen Excijus / in-
hou-

houdende de quantiteyt en qualiteyt van dien/wiet expref-
sie op wat Plaetse / aen wat Perfoonen / ende met welke
Schipper de selve sullen worden versonden ; ende sullen
de gestwoze Wijnwerckers soodanige Wijnen niet mogen
wercken / als met assistentie van een gestwozen Kraenkind /
en metten selven de Wijnen moeten brengen aen 't Schip
of Schuyt daer inne de Wpnen sullen worden gescherpt /
en die van haer Slede niet mogen lossen vooz en aler den
Schipper of sijn knechte sullen hebben verklaert / dat de
Wijn aen haer Schip of Schuyt moeten zijn / en sulcks
oock niet van daer mogen schepden vooz en aler sy de
Wijn in 't Schip of Schuyt sullen helpen inladen heb-
ben / om by den Schipper ter gedestineerder Plaetse te
brengen / op een pene van pder hondert gulden / soo wel
by den Sleeper als Kraenkindt te verbeuren / boven de
menedigheyt en cassatie van haer Officie.

XIX.

Den Pachter sal ten ingangh van sijne Pacht / met
Notaris en Getuygen / ten overstaen van den afgaenden
Pachter / tot alle Wijn en Wee-tappers / Herbergiers /
Droogegasterpe-houders huysen moghen Deplen / ende
doen opschuyden alle de Wijnen die aldaer bevonden
sullen worden / om alle Maenden daer van te ontfangen
den voozsz Ercijns : ende sullen de voozsz Perfoonen
moeten aentwysen alle de Wpnen en Wee die spluyden in
haer huysen of kelders zijn hebbende / opte verbeurte
van de Wpnen ende Wee die sy verfwegen of versteecken
hebben / ende boden dien een boete van vier hondert guld-
den : Ende sal den aenkomenden Pachter de Rupden de-
bitren metter geent in Depl bevonden werdt / des sal den

afgaenden Pachter het selve de Lupden op haer reeckeningh afschryven en veranderen: dat oock in 't expireren van dese Pacht ten aensien van de Mees sal werden gepractiseert.

XX.

Den Pachter sal soo dickwils als hem goet en noodigh dunckt / geassisteert zijnde met Notaris en Getuygen / tot de vooz; Wijn ende Mees-tappers mogen gaen Peplen / ende onuersoekinghe doen / of eenige Stucken of Vaten met water zijn ghevult / ofte dat eenige andere onbehoorlijckhept zo gepleeght / sonder dat daer tegens gedaen sal mogen worden eenigh belet of resistentie / op de boete van ses hondert guldens op pder Dat dat met water of andere onbehoorlijckhept bevonden sal worden ghevult te zijn / boven den Prijs van de Wpnen en Mees van 't selve Dat / misgaders noch op de boete van twee hondert guldens tegens die gene / die bevonden soude mogen worden daer in / of teghens den inhouden van 't voozgaende articule eenigh belet of resistentie te hebben gedaen.

XXI.

De Peplinge die den Pachter dooz een gestwozen Koetsjer / ingevolge van dese Ordonnantie vermagh te doen / so tot laste van de Wijnverkoopers als Wijn-tappers / sal ghehouden worden vooz; Legael / schoon die allern met twee Getuygen sonder Notaris mocht komen te geschieden / behoudens nochtans dat de selve Getuygen by de Magistraet alhier / alvozen vooz; Legael aengenomen / en vervolghens tot de assistentie van de Pepl behoorlijck geadmittleert sullen zijn.

XXII.

En nademael de Peplinge die de Wijnverkoopers en
Wijn-

Wijntappers subject zijn / veeltijds werden gekludeert / onder een gesocht pretext van absentie / belet of ongeleghentheit van die gene / aen welkers Hupsen / Kelders of Packhupsen de selve Peplinge moeten werden ghedaen / soo sullen alle die gene die de voozsz Peplinge subject zijn / by haerlupder absentie / belet of ongeleghentheidt / alrijde soodanighen Persoon in hare Hupsingen / Kelders of Packhupsen moeten hebben / die nevens het waernemen van de Deringe / oock te ghelijck bequaem en bereydt sal zijn / om aen de Pachters asfulcke aentwiffinge en onderriehinghe te doen / als tot uptvoeringhe van de voozsz Peplinge eenighsins soude mogen werden vereyft : ende indien soodanige Persoon de Deringe invoegen voozsz vooz de Absenten waernemende / de voozsz Peplinge onder eenigh pretext quam upt te stellen / ofte te difficulteren / dat alsoan een soodanigh upstel of difficultept sal werden aengesien / en sulcks ghestraf als openbare weggeringe / soo nochtans / dat de voozsz pepne sal komen te cefferen / soo wanneer iemant de Pepl als vozen subject zijnde / gedupzende den tijt van sijne absentie / sijne geheele Deringe liet stil staen ; ende die gene die gedupzende den selven tijt in het voozsz Hups / Kelder / of Packhups soude moghen wesen gestelt / hem met de voozsz Deringe in't geheel / noch ten deele quam te benoepen.

X X I I I.

De Pachters of Collecteurs van desen Excijns / noch Wijnkuppers of Wijnverlaters / en sullen geen Koopmanschappen of Deringhe van Wijn of Alee moghen doen / part of deel daer in hebben / 't zp in 't kleyn of in 't groot / directelijck of indirectelijck / noch geen Herberge mogen houden / ofte Wpnen en Alee met de klepne maes

upt te rappen/ op de verbeurte van ses hondert guldens/
soo dick ende menighmael bevonden sal werden contrarie
gedaen te zijn.

XXIV.

Seen Wijnverkooper en sal Commensalen moghen
houden/ nochte iemant logeren/ ghelaghen mogen setten/
noch eenige Wijn of Wee met de kanne/Pint/ of Stroop
upt doen/ onder wat pretext het selve soude mogen we-
sen/ op een boete van ses hondert guldens/ ende een Jaer
suspensie/ t'elcken des geconvinceert zijnde: Dat mede die
gene/die Herberge houden/ niet en sullen vermogen eenige
Wijn of Wee upt te slaen/ met groote of klepne Daten/
hoedanigh die souden mogen wesen/ op een boete van ses
hondert guldens/ ende een Jaer suspensie van hare Ne-
tinge als vozen.

XXV.

Gelijck de Wijnverkoopers mede niet en sullen ver-
mogen by de kanne/Pinten/ Glasen ofte Komers/ of ee-
nige andere grooter of klepnder mate in hunne hupsen/
Pachhupsen ofte Kelders/ eenige Wijn of Wee te ver-
koopen/ ofte om gelt te laten dzincken/ onder eenigh pre-
text/ op een pene van drie hondert gulden.

XXVI.

Dat alleenlijck Gelagen sullen mogen setten die gene/
die openbaer Herbergh houden/die tot dien eynde gehou-
den sullen zijn een Kraans of twee Pinten upt te hangen/
ende hare naem bekent te maecken ter Secretarie deser
Stadt.

XXVII.

Ende sullen de Pachters voorts alomme/ ende op alle
Passagien/ soo te water als te lande/ mogen stellen alsful-
ke

ke wachten/als sy tot belettinge ende verhoedinge van de frauden ende slupckerijen noodigh sullen achten/ dewelcke geauthorisert sullen zijn/ omme de Billetten van de ingeladen Wijn ende Meete epffchen/ ende de selve dienvolgende oversien ende visiteren/ sonder dat iemant daer tegens sal moghen doen eenigh belet of resistentie/ op de boete van twee hondert guldens/ende arbitrale coorrectie/ naer ghelegghentheydt van saecken; tot welcken eynde de Heer Officier belast ende bevolen werdt/ op den Eedt by hem in 't stuck van sijn Officie gedaen/ dat hy r'allen tijden/ des by den Pachtcr of Collecteur versocht zijnde/ deselve sal doen alle hulpe en assistentie/ daer inne sy/ volgens dese O'donnantie/ gerechtight zijn.

XXVIII.

Dat niemant met Wijnen sal mogen beleggen eenige Hupsen/ Pachtupsen/ Kelders/ Solders/ ofte eenige andere plaetsen/groot of kleyn/ daer toe een of meer Herbergiers of Tappers access ofte toeganck kunnen hebben/ dooz kleyne Stegen/ Sloppen/ Deuren/ Vensters/ Luycken/en andere openingen ofte gaten/of andersins/ anders als dooz/ ofte over publijske 's Heeren Straten.

XXIX.

De Wijnverkoopers sullen geen separate Kelders mogen hebben/ daer upt getapt wert/ noch Tappers Reeringe buyten haer selven/ dooz iemant van den haren/ het 3^e Vrouw/ Vader/ Soon/ ofte iemant anders van haer Familie/ ofte Domestijcken laten doen/ ofte der selver namen daer in laten gebuycken/ directelijck noch indirectelijck/ op een pepne van drie hondert gulden.

Ende

XXX.

Ende sullen de Tappers zijn geauthoriseert / de calan-
ge tot laste van de Wijnverkoopers te moghen doen / de
welcke souden mogen Wijn tappen ofte Gelagen setten ;
ende sullen oock tot allen tijden daer over / met assistentie
van den Heer Officier / of een Gerechts Bode van de
Stadt / ten huyse van de Wijnkoopers / visite ende on-
dersoekinghe mogen doen / ende sullen den Officier ende
de Gerechts Bode respectivelijck gehouden zijn / haer
des versocht werdende / daer inne ten dienste te zijn.

XXXI.

Ende sal boven ende behalven de Publicatie / die van
desen sal werden gedaen ter plaetse daer men gewoon is
gelijcke Ordonnantien te publiceren / aen alle die gene die
het begeren / ter Secretarie deser Stadt werden ter han-
den gestelt een gedrukt Exemplaar / op dat een yder sich
naer de selve punctuelijck moge reguleren : Ende sullen
alle de voozsz boeten / die hier voozen niet verdeelt zijn /
geappliceert werden een derdepart vooz den Heer Of-
ficier / een derdepart vooz den Pachter / een achtste part
supber vooz den Armen / ende de reste vooz den Aenbren-
ger.

Aldus gedaen ende gearresteert by't Collegie van de
Magistraet der Stadt Goude, den 22. September
1680.

Ter Ordonnantie van de selve

A. van Groenendijck.